

Notitie : Quickscan flora en fauna Europaplein 9, Hulst

Datum : 16 maart 2015
Opdrachtgever : VG Architecten
Projectnummer : 211x07617
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

Het natuurbeleid van de Provincie Zeeland is vastgelegd in het Natuurbeheerplan Zeeland en het Omgevingsplan Zeeland 2012. Daarin is ook te zien waar het Natuurnetwerk Zeeland ligt. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en agrarische gebieden van ecologische betekenis. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat

de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten').

Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten')

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 2 maart 2015 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van quickscanhulp (quickscanhulp.nl).

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van gegevens over verspreiding van soorten.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied

Op onderstaande afbeelding (afbeelding 1) is zowel globale ligging van het projectgebied in groter verband weergegeven als de gedetailleerde situatie waarop de ligging van het projectgebied in zijn nabije omgeving te zien is.

Afbeelding 1: Luchtfoto bestaande situatie projectgebied

Het projectgebied ligt op de hoek Europaplein, Rubensstraat en Carlosstraat in het woongebied ten noorden van de vesting Hulst. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn 61,65-367,65².

Huidige situatie

In de huidige situatie bestaat het plangebied hoofdzakelijk uit bebouwing in de vorm van een voormalig supermarktgebouw (spar). Vegetatie is beperkt aanwezig, met name aan de achterzijde van het pand (noordwestelijke deel plangebied).

De volgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied en directe omgeving.

² De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de sloop van het gebouw en het verwijderen van de aanwezige vegetatie om het plangebied geschikt te maken voor nieuwbouw. Deze nieuwbouw betreft enkele grondgebonden starterswoningen, zie onderstaande afbeelding voor een impressie van de toekomstige situatie.

Afbeelding 2: Tekeningen toekomstige situatie

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebieden, het Natura 2000-gebied Vogelkreek ligt op meer dan 5 kilometer afstand. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkeling zijn effecten op voorhand uitgesloten. In de planvorming zal derhalve verder geen rekening gehouden hoeven worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten de EHS zoals deze is vastgesteld op de kaart van de Verordening Ruimte. Gezien de ligging buiten de begrensde planologische gebiedsbescherming zal hiervoor in de planvorming verder geen rekening gehouden hoeven te worden.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

De vegetatie binnen het plangebied is beperkt tot enkele dunne boompjes en struiken, rietruigte en wat kruid- en muurvegetatie. Aan de linkervoorzijde van het pand is de zijkant van het gebouw overwoekerd met klimop. Binnen het pand is bij een afvoerpijp nabij de oostelijke zijmuur een groeiplaats van de beschermde tongvaren aanwezig (tabel 2), zie ook de foto op pagina 5. Overige beschermde soorten planten, zoals uit de omgeving bekend zijnde rapunzelklokje en steenbreekvaren, zijn niet aangetroffen dan wel te verwachten binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

Met de sloop van het gebouw zal de groeiplaats van tongvaren verloren gaan. Indien aantoonbaar gewerkt wordt volgens een goed gekeurde gedragscode, dan kunnen deze werkzaamheden vrijgesteld worden van de verbodsbepalingen. De gedragscode zal voorschrijven om bij vernietiging van de groeiplaats de tongvaren terug te plaatsen in geschikt biotoop elders, waardoor negatieve effecten worden voorkomen.

Grondgebonden zoogdieren

Enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (egel, huisspitsmuis, etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken.

Het voorkomen van zwaardere beschermde soorten zoals de uit de omgeving bekend zijnde veldspitsmuis (tabel 3) kan op basis van ongeschikt biotoop uitgesloten worden.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van meerdere soorten vleermuizen (allen zwaar beschermde soorten van tabel 3) waaronder grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Er zijn geen voor vleermuizen geschikte potentiële vaste verblijfplaatsen aanwezig, geschikte invliegopeningen en kruipruimten voor vleermuizen ontbreken in het pand. Gezien de weinige vegetatie zal het plangebied niet fungeren als foerageergebied voor vleermuizen. Het gebouw takt tevens niet aan op doorgaande lijnelementen, waardoor van een vliegroute binnen het plangebied geen sprake is. Negatieve effecten voor vleermuizen zijn op voorhand uit te sluiten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied enkel een paar foeragerende koolmezen aangetroffen. Het broeden van een enkele vogelsoort zoals merel of winterkoning, in de aanwezige vegetatie en dan met name de klimop aan de voorzijde, kan niet worden uitgesloten.

Geschikte nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten waarvan ook de functionele leefomgeving beschermd is (zoals roofvogels, roek, gierzwaluw en huismus), zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied zou enkel beperkt onderdeel uit kunnen maken van het leefgebied voor huismus, met name de klimop aan de voorzijde (deze kan dienen als rust- en schuilplaats). Gezien het ontbreken van huismus in de directe omgeving (omringende woonwijken) vormt dit momenteel echter geen onderdeel van het leefgebied.

Effectenbeoordeling

Voor de voorgenomen ontwikkeling zal vegetatie weggehaald en bebouwing worden gesloopt. De vogelsoorten die hierin kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk

niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden. Door werkzaamheden buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op aanwezige legfels, nestjongen en indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, worden negatieve effecten voor vogels uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied en omgeving is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën is hiermee uitgesloten. Gezien het nauwelijks aanwezig zijn van vegetatie zal het plangebied ook geen waarde hebben als landbiotoop (overwinterings- en foerageergebied) voor amfibieën.

Het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor reptielen vanwege het ontbreken van structuurrijke vegetatie. Negatieve effecten voor reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied geen waarde door het ontbreken van geschikt biotoop zoals het ontbreken van geschikte waardplanten. Het voorkomen van beschermde ongewervelde soorten binnen het plangebied is daarmee met voldoende zekerheid uit te sluiten.

Conclusie en aanbevelingen

- Binnen het plangebied komt de tongvaren (tabel 2) voor. Met de sloop van de bebouwing zal de groeiplaats van tongvaren verloren gaan. Negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten. De sloopwerkzaamheden kunnen vrijgesteld worden van de verbodsbepalingen indien aantoonbaar gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Dit zal inhouden dat de tongvaren (onder begeleiding van een deskundige) terug geplaatst dient te worden in geschikt biotoop elders, waardoor negatieve effecten worden voorkomen.
- Binnen het plangebied zijn enkele broedende vogels te verwachten in de aanwezige vegetatie, met name in de klimop aan de voorzijde. De nesten van vogelsoorten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Door het uitvoeren van werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren en/of door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op de aanwezigheid van broedende vogels, kunnen negatieve effecten voorkomen worden.
- Binnen het plangebied zijn geen beschermde soorten vissen, amfibieën, reptielen en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.

- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn in dit geval hiervoor echter geen specifieke maatregelen nodig.